dimecres, 04 d’octubre de 2023

Només el 34% de la recerca està liderada per dones

Segons l'Informe sobre biaix de gènere a les universitats de la Xarxa Vives

L'àmbit de la recerca és un on la bretxa de gènere és més important. FOTO: UdL

Les dones només dirigeixen el 34% dels grups de recerca i dels projectes d'investigació competitius de les universitats de la Xarxa Vives [https://www.vives.org/] (XVU). Aquest és un dels resultats principals de la segona edició de l'informe: *El biaix de gènere en el reclutament, la promoció i la retenció del personal a les universitats* -el primer es va fer públic al 2019-, impulsat pel grup de treball d'igualtat de Gènere de la XVU, del qual en forma part la Universitat de Lleida (UdL), i que s'ha presentat avui.

L'estudi, coordinat per Anna Pérez-Quintana i Inma Pastor (professores a les universitats de Vic-Central de Catalunya i Rovira i Virgili, respectivament) constata que el lideratge en la recerca "és clarament masculí" i que la presència femenina quant a direcció de projectes "està subrepresentada" ja que el 44% del personal docent i investigador (PDI) de les universitats de la Xarxa són dones.

Pel que fa a la UdL, hi ha un 35% de dones que lideren projectes competitius, un punt per sobre de la mitjana, i que puja al 50% si es tracta de projectes europeus, mentre que la mitjana de la XVU aquí és del 29%. Ara bé, les dones al capdavant d'equips de recerca només són el 26%, tot i que un 61% dels grups de la UdL estan integrats per un 40% o més de dones. Aquest biaix continua sent important en les direccions d'instituts i centres de recerca. Al conjunt de la Xarxa, només un 24% d'aquests càrrecs els ocupen dones i a la UdL, un 20%. Quant a la bretxa de gènere en direcció de tesis doctorals s'ha escurçat en deu punts a les universitats de la XVU, tot passant del 31% del 2017, al 41% del 2021. A la UdL, les tesis defensades en aquest període dirigides per dones han estat el 38% del total.

Malgrat la reducció global de la bretxa de gènere del PDI en un 2 %, la segregació vertical es manté tant pel que fa a les categories de major poder (74% homes catedràtics) com les de prestigi (81% homes emèrits). A la UdL, aquests percentatges són menors amb un 69% de catedràtics i un 67% d'emèrits. Els homes també acaparen els alts càrrecs i els òrgans de govern de les universitats. En conjunt hi ha menys dones que homes i els què ocupen elles tenen accés a menys poder decisió. Només hi ha un 20% de dones rectores, un 35% de dones gerents, mentre que un 74% de les persones que ocupen la secretaria general són dones, un càrrec on les elles estan clarament "sobrerepresentades", constata l'informe. Aquesta feminització també s'observa en les plantilles de personal d'administració i serveis (PAS) on les dones són el 62%, un percentatge que a la UdL arriba al 71%. No obstant que el PAS és el col·lectiu més feminitzat de les universitats, la presència d'homes és major als extrems tant superior com inferior de l'escala jeràrquica mentre que les dones es concentren en els esglaons intermedis.

Quant a l'alumnat, les dones són sempre majoria en els graus, màsters i doctorats, tot i que en aquest darrer cas són més homes els que acaben llegint la tesi. Persisteix la segregació per sexes per àmbits de coneixement "degut als rols i estereotips de gènere adquirits en el procés de socialització des d'edats molt primerenques",

han explicat les coordinadores de l'Informe. L'àmbit de l'enginyeria i l'arquitectura és el que presenta la bretxa és més gran, amb només un 26% de dones -un 24% a la UdL-, mentre que en el de les ciències de la salut les dones són el 71% -72% a la UdL. "L'elecció dels estudis reprodueix la segregació de gènere que segueix vigent a la societat, on les carreres vinculades a les cures i atenció de les persones dependents (infància, vellesa, malaltia) estan fortament feminitzades i les que tenen a veure amb espais de poder i presa de decisions masculinitzades", conclou l'estudi.

El II Informe del biaix de gènere confirma les millors puntuacions de les dones en les taxes de rendiment i èxit, ja detectades en el I Informe. En el conjunt de les disciplines, les dones aproven en major proporció (87% a la XVU, 84% a la UdL) que els homes (82% a la XVU, 81% a la UdL). En paral·lel, s'observa que la taxa d'abandonament a les universitats de la Xarxa mostrada pels homes és superior a la de les dones en totes les àrees de coneixement, excepte en els ensenyaments de ciències experimentals, on la taxa és la mateixa, del 15%. En el cas de la UdL, la taxa d'abandonament també és superior en els homes que en les dones, menys en els estudis d'enginyeria i arquitectura (homes 22%, dones 23%) i en els d'arts i humanitats (18% homes, 25% dones).

"Malgrat els avenços dels darrers anys, el biaix de gènere persisteix a la universitat", han conclòs les coordinadores de l'estudi, que aposten per seguir treballant per atraure talent femení a les àrees tecnològiques i científiques, posar en marxa programes específics perquè les dones puguin accedir a llocs de responsabilitat, dotar de més recursos a les unitats d'igualtat, i continuar amb la recollida de dades sobre aquesta problemàtica.

M É S I N F O R M A C I Ó :

Dossier Biaix de gènere XVU